UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Guía Docente							
Datos Identificativos						2024/25	
Asignatura (*)	Teoría e historia da actividade física e do deporte			Código		620G01003	
Titulación							
Descriptores							
Ciclo	Período		Curso		Tipo		Créditos
Grao	2º cuadrimestre		Primeiro		Formación básica		6
Idioma	Galego						
Modalidade docente	Presencial						
Prerrequisitos							
Departamento	Educación Física e Deportiva						
Coordinación	López Villar, Cristina		Correo electrónico		cristina.lopezv@udc.es		
Profesorado	López Villar, Cristina		Correo electrónico		cristina.lopezv@udc.es		
Web							
Descrición xeral	Esta materia pretende introducir ao alumnado en aspectos básicos de historia e filosofía das ciencias do deporte. Os coñecementos adquiridos nesta materia pretenden xerar no alumnado unha conciencia crítica e de compromiso coa profesión da persoa graduada en ciencias do deporte e a actividade física.						

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Comprender a importancia das categorías xénero e clase social nas análises históricas.	A1		
Entender a importancia do deporte con finalidade social	A3		
Comprender a importancia da ética no deporte e as súas diferentes manifestacións.		B12	
Saber expresarse correctamente tanto nos traballos académicos escritos como nas exposicións orais.			C1
Demostrar a asimilación da importancia dos procesos históricos e a súa influencia no momento actual, tanto en España como en Galiza e nos diferentes colectivos diferenciados por xénero, idade, clase social, etc.	A2		

Contidos	
Temas	Subtemas
TEMA 0. ASPECTOS BÁSICOS	- As fontes de información. - Bases de datos. - Normativas e formas de citar nos traballos académicos.
TEMA 1. O LUGAR DO CORPO NAS CIENCIAS DA ACTIVIDADE FÍSICA E O DEPORTE	- Aspectos epistemolóxicos - Corpo, deporte espectáculo, medios de comunicación e cultura de consumo. - A cultura corporal na educación física. - Cultura machista e cosificación do corpo.
TEMA 2. ÉTICA E DEPORTE	- O lugar da ética no deporte - Dereitos humanos e deporte - O deporte e o seu valor social: aps. - Deporte e medio ambiente

TEMA 3. DAS ORIXES DO DEPORTE AO DEPORTE ACTUAL	- Orixes e configuración da actividade física moderna. - ¿Quen escribe a historia? Grupos invisibilizados. - A deportivización s. XIX e XX - O deporte como fenómeno de masas: os xogos olímpicos. - As mulleres e o seu papel na historia do deporte.
TEMA 4. HISTORIA DO DEPORTE EN ESPAÑA E GALICIA	- O deporte en España. Fases. Pioneiras e pioneiros. - Historia das Facultades de Ciencias da Actividade Física e o Deporte. - Prácticas populares fronte a prácticas elitistas.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Proba de ensaio	A2 A1 A3 B12 C1	1	12	13
Atención personalizada		10	0	10
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Proba de ensaio	Examen escrito

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
	As actividades reflectidas son aquelas que demandan a asistencia do alumnado ás titorías. Nesta materia contémplanse 3 tipos diferentes de titorías: - En pequeno grupo: son aquelas previstas no horario da materia que poderán utilizarse a indicación do profesorado para revisar os traballos grupais. - Titorías individualizadas utilizando o despacho ou a plataforma Moodle. - Titorías persoais/grupais no despacho da profesora. * O alumnado que xa cursou a materia pode acudir ás titorías personalizadas sempre que o precise.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	**Cualificación**
Proba de ensaio	A2 A1 A3 B12 C1	Exame da materia	100

Observacións avaliación

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

- Avaliación alumnado tempo parcial: a avaliación será a mesma que para os de tempo completo. Para calqueira circunstancia especial de tipo persoal, o alumnado deberá falar coa profesora dentro das tres primeiras semanas do curso. - Recoméndase ao alumnado coa materia pendente doutros anos que acuda a unha titoría. - Non se permitirá a asistencia aos exames con dispositivos móbiles ou calqueira outra ferramenta que non sexa un bolígrafo para redactar o exame. Recoméndase asistir ao exame con reloxo. - Cando o alumnado se presente á primeira oportunidade e non se presente á segunda dunha convocatoria, a nota final que figurará na acta será a que obtivo na oportunidade na que sí se presentou. - A realización fraudulenta de proba ou actividades de avaliación implicará a cualificación de suspenso na convocatoria en que se cometa a falta e respecto da materia en que se cometese: o/a estudante será cualificado con ?suspenso? (nota numérica 0) na convocatoria correspondente do curso académico, tanto se a comisión da falta se produce na primeira oportunidade como na segunda. Para isto, procederase a modificar a súa cualificación na acta de primeira oportunidade, se fose necesario (Regulamento disciplinar do estudantado da UDC, art. 11, apdo 4 b). Entenderase por fraude académica calquera comportamento premeditado tendente a falsear os resultados dun exame ou traballo, propio ou alleo, realizado como requisito para superar unha materia ou acreditar o rendemento académico (Lei 3/2022, do 24 de febreiro, de convivencia universitaria; art. 11, apdo g). - O exame estará no idioma de impartición da materia, se se desexa nooutro idioma oficial da UDC, solicitarase unha semana antes da data derealización

Fontes de información	
Bibliografía básica	

Bibliografía complementaria	ALCOBA LÓPEZ, A. (2001). Enciclopedia del deporte. Madrid: Esteban Sanz Martínez.BECKER, H.e LANGENFELD, H. (1992). "Sport History." In Diccionario de ciencias del deporte, 582-583. Málaga: UNISPORT.BENTO, J. e MARQUES, A. (1989). Desporto, ética e sociedade. Porto: Universidade do Porto. CALLOIS, R. (1958).Les jeux et les hommes. Le masque et le vertige. Paris: Gallimard.García Candau, Julián (2007). El deporte y la guerra civil. Madrid: Espasa Calpe. CASHMORE, E. (2005). Making sense of sports. G. B.: Routledge.DANTEC, R. (2003). Il y a un siècle... Le sport. Rennes: Édilarge.DUNNING, E.G., MAGUIRE, J.A., PEARTON, R.E. (1993). The Sports process, a comparative and developmental approch.Champaign: Human Kinetics Publishers.DURING, B. (1984). Des jeux aux sports. Repères et Documents en histoire des activités physiques. París: Vigot.ELIAS, N. y DUNNING, E.(1992). Deporte y ocio en el proceso de civilización. Madrid: Fondo de Cultura Económica.FREEMAN, W. H. (1992). Physical education and sport in a changing society. New York: McMillan.Fumero, Kika (2016). Escuelas libres de violencia machista. Palma de Mallorca: UIB.García García, Jorge (2015). El origen del deporte femenino en España. Printcolor: Barcelona. GILLET, B. (1971). Historia del deporte, ¿Qué sé? Barcelona: Oikos-Tau.GLEYSE, J. (ed.) (1999). L'éducation physique au XXe siècle. Approches historique et culturelle, Sport +Enseignement. París: Vigot.GONZÁLEZ AJA, Teresa (2001). El deporte a través del arte occidental. Universidad Complutense de Madrid, Vicerrectorado deExtensión Universitaria, 2001.GONZÁLEA AJA, Teresa (ed.) (2002). Sport y autoritarismos. Madrid: Alianza editorial.González Martín, Xerardo (2007). 120 anos de ciclismo galego. Vigo: Galaxia.GUTTMANN, A. (1978). From ritual to record: The nature of modern sport. New York.: Columbia University Press.Justribó, Daniel (2014). Feminitat, Esport, Cultura. Pioneres de l'aletisme catalá (1921-1938). Barcelona: Alprés.LANGLADE, A. e LANGLADE N. R. (1986). Teoría General de la Gimnasia. Buenos Aires: Stadium.Lezcano, Arturo (2005). Cheché Martín, fútbol sobre lenzo. Santiago de Compostela: Lea. Le FLOC'HOMOAN, J. (1965). La génesis de los deportes. Barcelona: Labor.Manrique Arribas, Juan Carlos (2008). La mujer y la educación física durante la dictadura. Valladolid: Universidad de Valencia. MANDELL, R. (1986). Historia cultural del deporte. Barcelona: Bellaterra.MECHIKOFF, R. (2009) A history and philosophy of sport and physical education: from ancient civilizations to the modern world. N. Y.: McGrawHill. RODRÍGUEZ LÓPEZ, J. (1995). Deporte y Ciencia. Teoría de la actividad física. Barcelona: INDE.RODRÍGUEZ LÓPEZ, J. (2000). Historia del deporte. Barcelona: INDE.Rose, Sonya (2012). ¿Qué es historia de género? Madrid : Alianza EditorialSentamans, Tatiana (2010). Amazonas mecánicas: engranajes visuales, políticos y culturales. Madrid: Ministerio de Cultura.SOTT KRETCHMAR, R. (1994). Practical philosophy of sport. USA: Human Kinetics.UEBERHORST, H. (1989). World history of Physical Education and Sport. Berlin: B. Wernitz.ULMANN, J. (1977). De la gymnastique aux sports modernes. Paris: Vrin.VIGARELLO, G. (1988). Une histoire culturelle du sport. Techniques d'hier... et d'aujourd'hui. Paris: Robert Laffont.ZEIGLER, E. (1988). History of Physical Education and Sports. Champaing (Ill.): Stipes.???. (1990). Sport and physical education: past, present, future. Champaing (Ill.): Stipes.Últimas adquisicións da biblioteca sobre temática de historia do deporte, historia do deporte e as mulleres, masculinidades e ética e deporte.

Recomendacións
Materias que se recomenda ter cursado previamente
Materias que se recomenda cursar simultaneamente
Materias que continúan o temario
Observacións
Recoméndase ao alumnado que non sabe escribir axeitadamente que consulte manuais de ortografía ou de redacción de textos, xa que nesta materia teráse en conta a corrección nos textos para a nota final. -Coa finalidade de mellorar o sistema de garantía interna de calidade do noso centro, sería convinte que o alumnado atendese á solicitude realizada pola UDC, con periodicidade cuadrimestral, respecto a participar no proceso de avaliación das materias cursadas? e cuxa chamada realiza baixo o nome de ?AVALÍA? consistindo en responder as enquisas que avalían a docencia do profesorado en cada materia.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías